חוקה חוקה. בשתויי יין [כתיב] חוקת עולם [ובמחוסר] בגדים כתיב כהונה לחוקת עולם וברחיצת יד ורגל כתיב והיתה להם (ג) לחוקת עולם: **אי מהפס.** משתויי יין הוה אמינא ה"מ דמחלי עבודה [במחוסר בגדים] בעבודה שהזר חייב עליה מיתה כדכתיב בההוא קרא (ד) בגואלכם אל אהל מועד ולא תמותו בעבודה שיש בה חיוב מיתה לפסולים הכתוב מדבר ואינה (ה) אלא ארבע עבודות זריקה והקטרה ויסוך המיס והיין כדלפינן בפ"ב בסדר יומא (דף כד.) מועבדתם עבודת מתנה וגו' והזר הקרב יומת עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה כגון קבלה והולכה וקמיצה וכל (ו) חיוב מיתות בפסולי עבודה מזרות גמרינן כתתן בפ' בתרא (לקמן קיב:) הקומץ והבולל והיוצק והמקבל דמיס וכו' ואין בהם לא משום זרות ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים ולא משום שלא רחץ (ח) ידיס ורגליס אלמא מזר גמרינן: **אבל עבודה שאין זר חייב עליה מיתה אימא לא.** מחלי לה מחוסר בגדים להכי כתב והיתה להם (ג) לכהונת עולם לשוויהו זריס כשאין בגדיהם עליהם ודזר אשכחן חילול ולא חלק בין עבודה שיש בה מיתה לעבודה שאין בה מיתה: **אשכחן מחוסר בגדים.** בכל העבודות: **שתויי יין מנלן.** דפסלי עבודה שאין הזר חייב עליה מיתה: **והא תנא מלהבדיל קנסיב לה.** לשתויי יין ולא גמר מגזירה שוה ואלן ניקו ויפלוג עלה למילף מקרא אחריתא: **הני מילי מקמי דפיקו ליה גזירה שוה.** לא הוה ליה למילף שתויי יין ולא מלהבדיל ודמסקנא (ד) אילכר ליה גזירה שוה ותנא (ליה) שבקיה לאורחיה קמייתא ונקט גזירה שוה למילף משתויי (ט) יין מחוסר בגדים: **והא תנא.** נקטיה (י) לגזירה שוה מחוסר בגדים הוא דליף בה משתויי יין ולא שבקיה לאורחיה: **והכי קאמר מנין שלא נחלקו** (יא) **כו'.** לעולם לא למילף מחוסר בגדים משתויי יין אתא אלא למילף שתויי יין ממחוסר בגדים והכי קאמר למדנו לעבודות של מיתה שמתחללות בשיכרות מנין שלא נחלוק בין מחוסר בגדים לשתויי יין דכי היכי דמחוסר בגדים כל עבודותיו פסולות אף שתויי יין ושלא רחץ כן תלמוד לומר חוקה חוקה: **אלא** (כ) **בין החול למה לי.** הואיל ולא ילפינן מינה חילול לעבודה (יב): **לא מוקים אמורא עליה.** למילרס (ו) בפירקין: **מיומא עבא לאבריה.** משעה שאכל ושתה ועשה יום טוב עד למחר דהכי משמע קרא יין ושכר אל תשת בבואכם וגו' וכן בשעה שאתה בא להבדיל ולהורות בין דבר קדושה לדבר חול אל תהי שכרות: **מהכא נפקא.** מחוסר בגדים: **מהפס נפקא.** אלמי קרא אחריתא כתיב ולמאי איצטריך (יג) הכהן הכא גבי ונתנו בני אהרן הכהן אם לאשמועינן מחוסר בגדים: **בביהונו.** בשעה שהוא מלובש בגדיו נקרא אהרן הכהן ולא כשהוא לבוש בגדי הדיוט: **אי מהפס.** מהיתה להם כהונה הוי מוקמינא ליה ההיא (יד) בעבודה המעכבת כפרה אבל נתינת אם של הדיוט דמעלה בעלמא היא שהרי יש שם אם שירדה מן השמים (ט) אימא לא תיבעי בגדים קא משמע לן ונתנו בני אהרן הכהן אם להכי כתב הכא חסרון בגדים למילף [דלף בעבודה שאינה מחוסר בו] כפרה: דאי (טו) עבד אהרן בבגדי הדיוט לאו אפיר עבד. והא ליכא למיפרך לימא האי ולא תיבעי (יז) ההוא דהכא לאו בגדים כתיבי ואי לאו דכתב והיתה להם כהונה [אלא ותחגרת אותם אבנט] דשמעינן כהונה תלויה בבגדים לא הוה ידעינן הכהן בביהונו מאי היא: **הכהנים.** אבני (יח) קאי דהוו הדיוטים: **ביהונן.** ברחוץ להן שנתלית כהונתן בהן: **אי מהפס.** מהיתה להם כהונה: [**חיסור.** כגון כה"ג בבגדי כהן הדיוט: **אבל ייפור.** כגון כהן הדיוט בבגדי כה"ג] **מרושלין.** נגרדין בקרקע: **מסולקין.** מן הקרקע מתוך שהם קלרים: **משוחקים.** ישנים: **כשרין** (יט). ואע"ג דכתיב מדו בד [ויקרא ו] שתהא כמדתו (כ) מצוה בעלמא היא ולא לעכב: **חיסר אחת** (כא). מכל הבגדים: **ייפר אחת.** הוסיף עליהם שוס בגד בעולם: **רעייה.** איפלשטר"א שחוגן בין בשרו לבגד דבעינן ילבש על בשרו: מטוטשין

תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה. מכאן אומר ר"ת דהא דאמרינן במנחות (דף יט.) כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינו אלא לעכב לאו מד טעמא נינהו דחוקה מגזירה שוה ותורה ממשמעות (כא) : **אתיא** חוקה חוקה ממחוסר בגדים. בפ' הנשרפין (סנהדרין דף פד.) אמרינן דאונן באזהרה דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל ולא יצאי' שיהא במיתה [בג"ש] חילול חילול מתרומה משום דחילול בגופיה לא כתיב מכללא [דכ"ג] הוא דקאתי הוי דבר הבא מן הכלל וכל דבר הבא מן הכלל אין דנין אותו בגזירה שוה וקשה מהך דשמעתין דהא אין [כא] בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהן אינו כתיב בפירוש וילפינן חוקה חוקה ממחוסרי בגדים וכן בכל הנך דכתיב ולא יחללו דדייקינן הא עבדו חיללו וילפינן (ט) מיתה חילול חילול מתרומה ובתורה מן הרעה על היפה דלא ילפינן דלהוי במיתה בגזירה שוה דחטא חטא תירץ ר"ל יעקב מאולינ"ש משום דהוי דבר הבא מן הכלל [וצריך לחלק אמאי הוי דבר שבכלל] טפי מהני (כ) ותימה לי דבפ' הנשרפין (שם פג:) בעי שתויי יין ושלא רחוץ ידים ורגליס במיתה מנא לן וקאמר דבגופייהו כתיב בהו מיתה בהדיא והשתא למה לי למיכתב מיתה תיפוק ליה מגזרה שוה דחוקה חוקה ממחוסר בגדים כדילפינן חילול בהו מהתם מיהו לקמן בפירקין (דף כד.) אמרינן דהוו שלשה כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין מחוסר בגדים ושתויי יין ושלא רחוץ ידים והשתא אתי שפיר גם קושיית ה"ר יעקב (ל) דהשתא בשלשתן כתיב מיתה מיותר למימר בהני (זריס) דווקא דמקריין זריס בגזירה שוה דחוקה איכא מיתה אבל יוסב אע"ג דקרוי זר אינו במיתה אבל שאר פסולין כגון ערל ואונן לא איצטריך קרא למעוטינהו ממיתה כיון דלא איקרו זריס. ברו"ך: מחרני (כב) לומר דקושית ה"ר יעקב קיימת דהא (כג) למ"ד נמי דבעי' שלשה כתובין הבאין כאחד ליכא מיותר כי אם השנים ואחד הוי לגופיה וא"כ תרי קראי במחוסר בגדים למה ובתרוייהו כתיב חקה ומיהו וחגרת דדרשינן מינה (כד) חוקת עולם איצטריך משום חילול דאע"ג דממילא שמעינן (כה) מדאיקרי [זר מ"מ] זר במכנסים לא כתיב ולעולם בפרשה דלעיל קאי מיתה אכולהו בגדים: **הג"ה כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה.** ואם תאמר הא דאמר רבי יוסי (יומא דף יב:) שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין מדקאמר משום איבה משמע דמן הדין כהן גדול הוא וא"כ כהן הדיוט תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאחר מיתת הראשון קאמר דלא הוי כהן גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם יג.) דאם מת ראשון שני חוזר לעבודתו ויש לומר דכהן גדול נתמנה (כו) לעבודתו בפה ומסתלק בפה (ובפ' (כז) קמא דיומא (דף יב) דריש ליה מקרא (מ) ובירושלמי) ומסתברא שהדבר תלוי במלך ואחיו הכהני' כמו שמצינו בפ' הבא על יבמתו (יבמות פא.) ביהושע בן גמלא דאוקמיה ינאי מלכא ואמרינן בירושלמי (כח) ובפ"ק דיומא (דף יב:) ובתוספתא (דיומא פ"א ה"ד) ביוסף בן אלם מלפורי שאירע פסול בכה"ג ושימש תחתיו וכשיצא אמר למלך אדוני המלך פר ושעיר (כט) שקרבו (ל) היום משל מי [משלי או מ משל כה"ג א"ל המלך לא דייך שימשת שעה א' לפני מי שאמר והיה העולם] כו' וידע שהוסר (לא) מן הכהונה (לב):

אבל עבודה דלא מעכבא בפרה לא. פ"ה כגון נתינת אם דמצוה בעלמא כו'. אבל לא דלה לפרה משום דכל עיקר נתינת אם אינו אלא הוא לצורך הקטרה (והקטרה) לא מעכבא, משום דאיכא הקטרת קומץ דמעכבא שמתיר הממנחה. ואי"ת מ"מ לשאתוק מקרא דבגדיהם עליהם דכיון דמזיגו לא מעכבא פ"ש דמעכבא, וי"ל דאי לאו דאיכא מסולקת, והכי אמרינן בזבחים: משוחקים. כשרין לכל עבודה ובלבד שלא יהו מקורעין (יומא כד.):

יז א מיי' פ"ו מהלכות כלי המקדש הלכה ד: יח ב ג מיי' שם הלכה ה:

תורה אור השלם

1. יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:
ויקרא י, ט
2. וְהָגַרְתָּ אֹתָם אֲבַנֵּט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו:
שמות כט, ט
3. וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמُתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חֹק עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם:
שמות ל, כא
4. וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ:
ויקרא א, ז
5. וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנְּתָחִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפָּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא א, ח

מוסף רש"י

דרב לא מוקי אמורא עליה. לא היס מעמיד מתוגגמן לפניו לדרוש דרשה לרביס מימיא טבא להבריח. כלומר משעשה היוס יום טוב לחייבו לאחר שעורה עד ממר: משום שכרות. דרב אוריי היס מורי בדרשה שלו כדאמרינן בכריתות, ושכור אסור להורות דכתיב יין ושכר אל תשת וכתיב להורות אם בני ישראל (בריבה ד.) הכהנים בביהונם. כלומר בבגדי הדיוט הזקוקין להס (עירובין קג:) מרושלים מסולקים. ביומא כג ע"ב פירש"י, מדו כמדתו, כאן למדך שיהא כתונת כהנים למדת קומתו, לא גגרת ולא מסולקת, והכי אמרינן בזבחים: משוחקים. כשרין לכל עבודה ובלבד שלא יהו מקורעין (יומא כד.):

לעזי רש"י

איפלשטר"א אינפלשטר"א. תחבושת.

שיטה מקובצת

אבל עבודה דלא מעכבא בפרה לא. פ"ה כגון נתינת אם דמצוה בעלמא כו'. אבל לא דלה לפרה משום דכל עיקר נתינת אם אינו אלא הוא לצורך הקטרה (והקטרה) לא מעכבא, משום דאיכא הקטרת קומץ דמעכבא שמתיר הממנחה. ואי"ת מ"מ לשאתוק מקרא דבגדיהם עליהם דכיון דמזיגו לא מעכבא פ"ש דמעכבא, וי"ל דאי לאו דאיכא מסולקת, והכי אמרינן בזבחים: משוחקים. כשרין לכל עבודה ובלבד שלא יהו מקורעין ואיכא בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם אצטריך כו' כל"ל (צ"ק, ח"ג): בה] שמעינן נמי מיתה מדאיקרי זר, מיהו לא כתיב ולעולם כו' כל"ל (צ"ק ועש"ב). וגי' ח"נ שמעינן במיתה מדאיקרי זר מ"מ מכנסים לא כתיב כו'. ועש"כ: בו] ל"ל בפ"ק דיומא דריש לה מקרא ומסתברא כו' (עפ"י תוס' יומא יב ע"ב, ש"מ, וצ"ק): בה] בירושלמי ובתוספתא (ע"פ תוס' שם וש"מ): בבו] ל"ל ואיל. ותיכת ושעיר נמתק (רש"ש): ל] ל"ל שקרבין (גליון ובתוס' שם): לא] שהוסע (ש"מ ובתוס' שם): לב] מן הכהונה גדולה. כן נוסף בגליון עהתוס' שם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנין שלא נחלוק בין מחוסר: (ב) רש"י ד"ה חוקה וכו' להם חק עולם: (ג) ד"ה אבל עבודה וכו' והיתה להם כהונה לחוקת עולם: (ד) ד"ה הני מילי וכו' דאיידכר וכו' שתויי יין ממחוסר בגדים: (ה) ד"ה אלא ולהבדיל בין הקודש ובין המול למה: (ו) ד"ה לא וכו' בפירקיה:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל מולהבדיל (ש"מ). וכל"ל בכש"י: ב) דתיקום ליה כל"ל (ש"מ). וכרש"י הני מילי מקמי דתיקו ליה ג"ש: ג) הכהן הכהן בביהונו (*שמכ"י): ד) בכי"ל נוסף שתי כתונת. וכ"ה בתוספתא דמנחות: ה) תיבת מכת נמחק (ש"מ). ובתוספתא שם הגיהכ"ל על גבי: ו) ואינו (כ"י פ): ז) ל"ל דכל (רא"ש): ח) דחוץ (כ"י"): ט) שתויי יין ממחוסר בגדים כל"ל (*ש"מ וגליון, וכ"ה בב"ח): י) ל"ל כי נקטיה (רא"ש): יא) ל"ל נחלק (ש"מ): יב) ל"ל עבודה (*כי"ב וג'): יג) איצטריך האי הכהן (*ש"מ): יד) ל"ל לההיא (*ש"מ): טו) ל"ל מעכבת (יעב"ץ): טז) ל"ל אי: יז) ולא תיבעי האי, דההוא דהכא כו' כל"ל (צ"ק). ס"א ולא תיבעי ההוא קרא דוהיתה להם כהונה דהכא כו' (גליון): יח) אבני אהרן (כי"י): יט) לכאורה ל"ל כשרה. אבל בכתה"י וד"י כלפניו: כ) אחד מן הבגדים (כי"י). וכן בגמ' כ"ל מ' חיסר אחד יתר אחד: כא) ל"ל דאין (ש"מ): כב) מנלן עד סה"ד היא הגה"ס (ש"מ): כג) דהא אפי' למ"ד (צ"ק): כד) מינה אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם אצטריך כו' כל"ל (צ"ק, ח"ג): כה) שמעינן נמי מיתה (ש"מ): כו) ל"ל ואיל. ותיכת ושעיר נמתק (רש"ש): כז) ל"ל שקרבין (גליון ובתוס' שם): לא) שהוסע (ש"מ ובתוס' שם): לב) מן הכהונה גדולה. כן נוסף בגליון עהתוס' שם:

ליקוטים

ת"ל חוקה חוקה. כל מקום שנאמר חוקה אינו אלא לעכב והכי איתא במנחות (י"ט א). ואי קשיא לך הא דאמרינן בשחיטת קדשים שלא רחוץ ידים ורגלים מנלן יליף חוקה חוקה ממחוסר בגדים, והתם עיכובא הוא אלמא כל חוקה אינו לעכב. והיה ר"ת ז"ל אומר דכל היכא דאמרינן חוקה לעכב, מג"ש דמחוסר בגדים נפקא לן כי התם. ולא דאיק, חדא מדאיתמר התם (ביבמות) אמר רב כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינן אלא לעכב וקס"ד תורה וחוקה תרוויהו ואסיקנא אפי' תורה בלא חוקה וחוקה בלא תורה, ואי מג"ש היכי קס"ד למימר הכי, אלא ודאי מגופיה משמע, וכי אסיקנא אפי' חוקה בלא תורה הכי נמי הוא. ועוד דאי מג"ש היכי דרשינן ק"ו, וכי אתי ק"ו ומבטל ג"ש. ושמעתי שכך פירושה של אותה שמועה שבזבחים מנין שמחלל עבודה נימא דכשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה דחוקה עיכובא להכי מהניא לן, ופריק גמר ממחוסר בגדים והתם כתיב בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והוו להו זרים ומחללין עבודה. זה תירץ רבינו נ"ר. ויש לפרש דהתם כתיב ירחצו מים ולא יתותו מצוה על הכהנים לקדש אבל עבודה אינה פסולה בכך שלא תלה הכתוב עבודה בקידוש כלל, כמו שתלה הכשרה דפרה בשחיטה ולפיכך חוקה שכתוב בה אינה אלא לעכב, אבל התם ליכא למימר הכי. זה נ"ל (רמב"ן חולין כד.):

מהכן שהיה כהן גדול אם לא היו כל בגדיו עליו דהייט שמונה בגדים אין כהונתו עליו, דכיון דקרא מיירי בהכן ובגו אינו לא למימר הכי (מהר"פ ז"ל): **רש"י** ד"ה **אבל עבודה כו' ולא** חלק בין עבודה שיש בה מיתה לעבודה שאין בה מיתה. הגהת הר"פ ז"ל, ול"ת ולכתוב הלי קרא דבגדיהם עליהם ולישתוק מלהבדיל בין הקודש ובין המול, וי"ל דלמסקנא ניחא שפיר, ע"כ: